

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรัฐบาล กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา
2529 ในโรงเรียนสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีโรงเรียนทั้งสิ้น
70 โรงเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 15,632 โดยมีนักเรียนชาย 6,980 คน และนักเรียนหญิง
8,632 คน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างประชากรจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียน
สหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple
Random Sampling) ได้สุ่มตัวอย่างโรงเรียนในอัตราร้อยละ 20 เป็นจำนวน 14 โรงเรียน
ซึ่งมีจำนวนนักเรียนชาย 2,061 คนและนักเรียนหญิง 2,515 คน โดยมีขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่าง
ประชากรดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยซึ่งได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร แล้วหาขนาดตัวอย่างประชากร
โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Yamane 1970: 581) โดยแยกเป็นสองกลุ่มคือ
เพศชาย และเพศหญิง

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดตัวอย่างประชากร

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อน ที่ยอมรับได้

กำหนดให้มีระดับนัยสำคัญเท่ากับ .05 ได้ขนาดตัวอย่างประชากรน้อยที่สุดตาม
ที่ต้องการดังนี้ นักเรียนชาย 378 คน นักเรียนหญิง 383 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย
ใช้ตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 761 คน

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มตัวอย่างประชากรแบบแยกประเภท หากจำนวนตัวอย่างประชากร
ในแต่ละโรงเรียน โดยวิธีเทียบสัดส่วนตามโรงเรียนที่สุ่มได้

ตัวอย่างประชากรในโรงเรียน = $\frac{\text{ตัวอย่างประชากรที่ต้องการ} \times \text{ประชากรชาย (หญิง) ในแต่ละโรงเรียน}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมดในโรงเรียน}}$

ได้จำนวนตัวอย่างประชากรดังนี้

โรงเรียน	นักเรียนชาย	นักเรียนหญิง	รวม
1. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา	86	93	179
2. โรงเรียนทอวัง	39	44	83
3. โรงเรียนบางกะปิ	39	47	86
4. โรงเรียนบดินทร์ เดชา	54	49	103
5. โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย	47	35	82
6. โรงเรียนประจักษ์ในทางธรรม	23	19	42
7. โรงเรียนมัธยมวารุณ	16	10	26
8. โรงเรียนมทรพาราม	7	5	12
9. โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม	3	13	16
10. โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ	16	6	22
11. โรงเรียนเทพลีลา	20	23	43
12. โรงเรียนวัดหนองจอก	12	13	25
13. โรงเรียนประชาราษฎร์อุปถัมภ์	9	7	16
14. โรงเรียนศิลาจารึกพัฒนา	7	19	26
รวม	378	383	761

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียน
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เพื่อทดสอบความรู้เกี่ยวกับสวัสดิภาพ
- ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามด้านทัศนคติเกี่ยวกับสวัสดิภาพ
- ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามด้านการปฏิบัติ เกี่ยวกับสวัสดิภาพ

วิธีสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับสวัสดิศึกษาในหลักสูตรกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต
ชั้นประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หลักสูตรวิชาสุขศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

2. ศึกษาพฤติกรรมทางด้านสวัสดิภาพ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ ทัศนคติ และ
การปฏิบัติ จากหนังสือ เอกสาร และวารสารต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่สอนสาขาวิชาสุขศึกษา
ในภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. สร้างแบบสอบถามความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพ
โดยให้ครอบคลุมเนื้อหามากที่สุด และมีจำนวนข้อมากตามความต้องการ ลักษณะของ
แบบสอบถามประกอบด้วย ข้อความ 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับสวัสดิภาพ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple
Choice) มี 4 ตัวเลือก

ตอนที่ 3 ทัศนคติเกี่ยวกับสวัสดิภาพ เป็นแบบมาตรา ลิกเออร์ท (Likert Scale)
มี 5 ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
โดยมีลักษณะทั้งทางบวกและทางลบ

ตอนที่ 4 การปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพ เป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)
มี 4 ระดับคือ ทำเป็นประจำ ทำบ่อยครั้ง ทำนาน ๆ ครั้ง ไม่เคยทำเลย โดยมีการปฏิบัติทั้ง
ทางบวกและทางลบ

5. เมื่อสร้างเครื่องมือเสร็จแล้ว ได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ตรวจแก้ไขอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองใช้

6. ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้
ตารางวิเคราะห์หลักสูตร (Table Specification) และนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ
ทางศึกษาศาสตร์ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยให้คำคำถามว่าข้อใด เป็นทัศนคติและการปฏิบัติ
ทางบวก ข้อความใด เป็นทัศนคติและการปฏิบัติทางลบ พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการแก้ไข
แบบสอบถามให้เหมาะสมกับการนำไปใช้

7. ปรับปรุงแบบสอบถามและนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี แล้วนำมาวิเคราะห์ดังนี้

7.1 นำแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับสวัสดิภาพวิเคราะห์หาค่าความยาก
และค่าอำนาจจำแนกของข้อกระทง คัดเอาเฉพาะข้อที่มีค่าความยากตั้งแต่ .20-.80 ค่าอำนาจจำแนก
ตั้งแต่ .20 ขึ้น ไป ซึ่งได้ข้อคำถามที่มีคุณภาพดี 25 ข้อ และนำไปคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์
แห่งความเที่ยงโดยใช้สูตร กูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson K-R 20)
ได้ค่าความเที่ยง .72

7.2 นำแบบสอบถามทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพวิเคราะห์
เพื่อเลือกเอาข้อที่มีคุณภาพดีไว้ และนำไปหาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของแบบสอบถาม
ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง อัลฟา
(α -Coefficient) ได้ค่าความเที่ยง .72 และ .78 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังกรมสามัญศึกษา
2. นำหนังสืออนุญาตให้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ในโรงเรียน จากกรมสามัญศึกษา
ไปยังโรงเรียนโดยประสานงานกับฝ่ายวิชาการของโรงเรียน และผู้วิจัยเข้าไปชี้แจงวัตถุประสงค์
และควบคุมการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ตั้งแต่วันที่ 28 มกราคม 2530 ถึงวันที่ 11 กุมภาพันธ์
2530

การวิเคราะห์ข้อมูล

- นำข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียนมาแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
- นำแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับสวัสดิภาพมาตรวจให้คะแนน เป็นรายข้อ ข้อใดตอบถูกให้คะแนนเป็น 1 คะแนน ข้อใดตอบผิดให้คะแนนเป็น 0 รวมคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

การประเมิน แบบสอบถามจำนวน 25 ข้อ คะแนนเต็มเท่ากับ 25 คะแนน

ผู้วิจัยได้พิจารณาตัดสินระดับความรู้เกี่ยวกับสวัสดิภาพ โดยอาศัยคะแนนกลุ่ม และ

โค้งปกติ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

คะแนน	21-25 คะแนน	หมายถึง	มีความรู้ระดับสูงมาก
คะแนน	17-20 คะแนน	หมายถึง	มีความรู้ระดับสูง
คะแนน	11-16 คะแนน	หมายถึง	มีความรู้ปานกลาง
คะแนน	4-10 คะแนน	หมายถึง	มีความรู้ระดับต่ำ
คะแนน	0-3 คะแนน	หมายถึง	มีความรู้ระดับต่ำมาก

- นำแบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับสวัสดิภาพมาแจกแจงความถี่ แล้วหาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายข้อ และสรุปนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

ข้อความ	ทัศนคติทางบวก	ทัศนคติทางลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5 คะแนน	1 คะแนน
เห็นด้วย	4 คะแนน	2 คะแนน
ไม่แน่ใจ	3 คะแนน	3 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2 คะแนน	4 คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1 คะแนน	5 คะแนน

การประเมินค่าทัศนคติเกี่ยวกับสวัสดิภาพ โดยส่วนรวมหรือเป็นรายข้อ อาศัย
คะแนนเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ทัศนคติทางบวก	ทัศนคติทางลบ
4.50-5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.50-4.49	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
2.50-3.49	ไม่แน่ใจ	ไม่แน่ใจ
1.50-2.49	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
1.00-1.49	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เกณฑ์การประเมินค่าและระดับทัศนคติเกี่ยวกับสวัสดิภาพ

คะแนนเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ
4.50-5.00	ทัศนคติดีมาก
3.50-4.49	ทัศนคติดี
2.50-3.49	ทัศนคติด้านกลาง
1.50-2.49	ทัศนคติพอใช้
1.00-1.49	ทัศนคติไม่ดี

4. นำแบบสอบถามการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพมาแจกแจงความถี่แล้วหาค่าเฉลี่ย
 $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายข้อและนำเสนอในรูปตารางประกอบ
ความเรียง โดยกำหนดคะแนนดังนี้

ข้อความ	การปฏิบัติทางบวก	การปฏิบัติทางลบ
ทำเป็นประจำ	4	1
ทำบ่อยครั้ง	3	2
ทำนาน ๆ ครั้ง	2	3
ไม่เคยทำเลย	1	4

การประเมินค่าการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพ โดยส่วนรวมหรือรายชื่อ อาศัย
คะแนนเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การปฏิบัติทางบวก	การปฏิบัติทางลบ
3.50-4.00	ทำเป็นประจำ	ไม่เคยทำเลย
2.50-3.49	ทำบ่อยครั้ง	ทำนาน ๆ ครั้ง
1.50-2.49	ทำนาน ๆ ครั้ง	ทำบ่อยครั้ง
1.00-1.49	ไม่เคยทำเลย	ทำเป็นประจำ

เกณฑ์การประเมินค่าและระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพ

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการปฏิบัติ
3.50-4.00	การปฏิบัติดีมาก
2.50-3.49	การปฏิบัติดี
1.50-2.49	การปฏิบัติพอใช้
1.00-1.49	การปฏิบัติไม่ดี

5. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ทักษะ และ
การปฏิบัติเกี่ยวกับสวัสดิภาพ โดยการทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับสำคัญ .05 สำหรับ
ตัวแปรเพศ

การวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าสถิติต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประมวลผล
โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่ใช้ทางสังคมศาสตร์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้หาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1.1 วิเคราะห์หาค่าความยาก (Level of difficulty) และค่าจำแนก
ของข้อกระทง ในแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับสวัสดิภาพโดยใช้เทคนิค 33% จากสูตร

$$\text{ระดับความยาก} \quad P = \frac{P_H + P_L}{N_H + N_L}$$

$$\text{ค่าอำนาจจำแนก} \quad r = \frac{P_H - P_L}{N_H \text{ or } N_L}$$

เมื่อ	P_H	=	จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มสูง
	P_L	=	จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
	N_H	=	จำนวนคนในกลุ่มสูง
	N_L	=	จำนวนคนในกลุ่มต่ำ

1.2 คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงโดยใช้สูตร คูเคอร์-ริชาร์ดสัน 20

$$K-R 20: r_{xx} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{S_x^2} \right)$$

(ประกอบ กรรณสูต 2528: 37-38)

เมื่อ	r_{xx}	=	สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง
	n	=	จำนวนข้อสอบ
	P	=	สัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกในแต่ละข้อ
	q	=	สัดส่วนของผู้ที่ตอบผิดในแต่ละข้อ
	S_x^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ถูกทดสอบ

1.3 คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา
(α - Coefficient)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{S_i^2}{S_x^2} \right]$$

(ประกอบ กรรณสูตร 2528: 42-43)

เมื่อ	α	=	สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง
	n	=	จำนวนข้อสอบ
	S_i^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_x^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

เอส พี เอส เอช (SPSSX)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย